

„HA NEM MUSZÁJ, NEM HIVOM SEHOGY”

A női nemi szerv nevén nevezése kínos és vicces történetek sorát hívja elő, de hol és hogyan hagynak nyomot az életünkben a szótalálás nehézségei? Kutatások a kérdés egészségügyi vonatkozásaira, szexuális problémákra, ismeretbeli foghíjakra is rámutatnak – a téma mindenképpen összetettebb annál, hogy kislánként luxusnak, holdacsának, csunyanak vagy dudusnak hívtuk-e. Vagy éppen sehogy!

szerző: Fiáth Marianna

”Nem tudom felidézni, hogy kiskoromban hívtam-e egyáltalán valahogy, talán a puncsi jött ki a számon. Nem így a nagynénem, aki választékosan sunának, nunának, pinának hívta, utóbbinál pirultam a legjobban. De a legrosszabb mégis az volt, amikor picászott. Én zavaromban »ott lenn, tudod«-nak vagy micsodámnak neveztem... Nagyon prüd és fura családom van, a nagyszájú nagynénemen kívül senkitől sem hallottam, hogy nevén nevezte volna, de helyettesítő fantázianevek sem voltak. Szimplán nem beszéltünk róla” – írja felnőtt nőismerősöm.

SZÁDRA NE VEDD

A minimum, hogy pirosítót lehetne reklámozni az emberrel az anyaggyűjtés során. Nem tud annyira humoránál lenni, olyan nyitottnak és megértőnek mutatkozni, hogy ne égjen az arcára: bizony a legmélyebb szégyenekbe gyalogol bele. Mert amíg csak ott tartunk, hogy haha, ki hogyan hívta kiskorában, addig a távolság a legnagyobb mesélőt hívja elő a többségből, aztán ahogy elérünk a kamasz- és felnőttkori epizódokig, megtorpan az elán, és lehalkulnak a történetek. Ez mégsem a *Vaginamonológok* 2016-os update-elése, igaz, nagyon messzire se megyünk a klasszikustól – ezúttal a párbeszédesség jelleg hangsúlyozása a cél.

Egy kezdeményezés nem egyszerűen azt szeretné elérni, hogy oldódjon a női nemi szerv megnevezéseivel kapcsolatos zavar, de rá is mutat: a tabusítás egy sor problémával összefüggésbe hozható. „Egy nők körében végzett amerikai kutatás résztvevőit arra kérték, hogy rajzolják le a vaginájukat. Az eredmény meglepő volt: a megkérdezettek több mint fele el-

Kiskoromban mindig nagyon jelentőségteljes arccal utaltak rá anyámék, hogy vigyázzak a „kincsemre”, nagy feladatom lesz még vele

felejtette lerajzolni a csiklóját. Több kutatás is létezik, amely szerint a régiókban sem sokkal jobb a helyzet. Szép számmal akad olyan nő, aki még a saját nemi szervét sem látta. Az ok sokszor a szégyenérzet, a társadalmi prüdéria, amelyhez hozzájárulhat a családi és az iskolai nevelés is” – állapítják meg. A vaginájukhoz való viszony nagymértékben befolyásolja azt is, hányszor és milyen esetekben fordulnak orvoshoz/nőgyógyászhoz a nők, mennyire szoronganak miatta, képesek-e, és ha igen, milyen árnyaltan tudnak beszélni róla, hovatovább a szexuális életük minősége a tét.

KINCSEM

„Ha nem feltétlenül muszáj, én nem hívom sehogy – vallja be egy kétgyerekes barátnőm. – Kiskoromban mindig nagyon jelentőségteljes arccal utaltak rá anyámék, hogy vigyázzak a »kincsemre«, nagy feladatom lesz még vele. Egy ideig nem is volt világos, hogy ami a többi kislánynak a »puncija«, igazából az az én »kincsem«. Amikor menstruálni kezdtem, azt sem tudtam, hová bújjak kínomban, miközben úgy mosolyogtak rám otthon, mintha életem ünnepeit kéne ülnöm. Aztán addig-addig vártak a nagy megfajtsággal, mire nagy lettem, kamasz, a kortárs beszéd pedig – hogy is mondjam – a legkevésbé sem volt

ájtatos a témával kapcsolatban. A szex sokáig teljes kudarc volt: nagyon szégyenteljes és nagyon nehéz, nem tudtam elszakadni a »nagy feladattól«, ettől a pátoszos baromságtól, és helyet csinálni magamban a nőnek, aki élvezni a szexet, laza és magabiztos. Arról végképp nem beszélve, hogy a terhességem alatt és később, a kórházban, a szülés során is a kincs volt az utolsó szó, ami eszembe jutott.”

Nyilvánvalóan több ez holmi szótalálási nehézségnél. Vajon a helyzetnek – szerintünk – megfelelő kifejezést tudjuk-e lehívni, és a kimondásával vajon a helyzetnek és a szándékainknak megfelelően cselekszünk-e ▶▶

DE MIT MONDJUNK A GYEREKNEK?

Dr. Meskó Norbert úgy véli, a legfontosabb a szülők szexuális önismeretének tisztázása. Mivel a gyerekek már egészen kiskoruktól fogva kérdeznek a szexualitásról, érdemes erre felkészülni – akár nekik, róluk szóló szakkönyvekből is. „Az első alapelv, hogy őszintén válaszoljunk (pl. az óvodás korúak), de az ő szintjén. A felnőttésszexualitás képi ábrázolása nem gyereknek való, félelmetes, kifejezetten káros hatással lehet rájuk. A második alapelv az egy kérdésre egy válasz elve. Nem kell rázúdítani mindent a kérdezőre, amit a témával kapcsolatban tudunk. Csak lépésről lépésre haladjunk. A szexualitással kapcsolatban persze számos fontos téma lehet, ilyenek a nemek közötti test, lelki, viselkedésbeli különbségek, a kislaba születése vagy a szerelem.”

SZAVAZÁS

A női intimhigiéniai termékeket forgalmazó Idelyn kampányt és szavazást indít, célja, hogy a női nemi szerv megnevezésével kapcsolatos nagyfokú zavar és szégyen oldódjon, az ismereteink pontosabbak és naprakészebbek legyenek, a nőgyógyász felkeresése vagy egy kontrollvizsgálat ne ezeken a gátlásokon múljon: hu.findthename.eu

rőbbek. Néhányan kedvesnek, sőt értéksemlegesnek tartják, mások kissé infantilisnak, de a hétköznapi beszédben kényelmesen használhatónak, van, aki gyerekekkel való beszédben az egyetlen szalonképes megnevezésnek érzi, sokan azonban egészen más stílusminősítést tesznek mellé. „Egyszerűen lenyúlta a pornóipar. Nyilvánvalóan erre a gyermeki, ártatlan jelentésrétegére játszanak rá, pont ettől lesz valahogy perverz. Nekem férfiak szájából vagy tollából is inkább azzal a kaján vigyorral, szexuális célzattal, de mindenképpen többértelműen jön át.” „A punci nekem az, ahogy ostoba nőket hívnak. A közönségesség, az egyszerűség szinonimája.” „Én csak szex közben hívom puncinak, amúgy vaginám vagy nunim van.”

Talán érdemes megállni egy szóra: a nők felszabadításában igenis fontos állomás volt, hogy legalább a pornóipar talált valamit, amivel intim helyzetben meg lehet nevezni a női nemi szervet. A punci ilyen irányú „kisajátítása” ennyiben pozitív fejlemény – ha valaki az ágyban beszélni akar, és nevével nevezné a dolgokat anélkül, hogy infantilisnak vagy szakorvosnak érezné magát, immár megteheti.

FOTÓ: EUROPPRESS - GETTYIMAGES

(informálunk, viccelünk, csábítunk, sértünk stb.)? De miért olyan nehéz ez, és miért érezzük: a férfiaknak bizony könnyebb? „A szexualitáshoz való viszonyulás egyik fontos tényezője valóban a társadalmi norma. Ide tartozik a nemi szervek megnevezésére használt szókészlet is – magyarázza dr. Meskó Norbert evolúciós pszichológus, kutató. – Valóban elképzelhető, hogy a hazánkban a nyugat-európai átlagnál erőteljesebben jelenlévő férfiuralmú társadalmi értékrend is szerepet játszik abban, hogy a női nemi szerv értéksemleges használata (pl. vagina) kevésbé terjedt el, mint a férfiaké (pl. pénisz). Ennek – tehát egy nő saját nemi szerve megnevezésével kapcsolatos zavarának – azonban belső, a személyiséggel összefüggő tényezői is lehetnek: nagyobb fokú szégyenlősség, szemérmesség.”

A SAJÁT SZÓTÁRUNK

A „vaginát” az általam megkérdezett nők többsége nem igazán és nem is szívesen használja, idegennek, sőt szokatlannak érzi – „barátságatlan, rideg és személytelen” –, és még orvos előtt sem mondaná ki soha. A „pinát” bizalmasnak, de „tabumentesnek”, mások közönségesnek, sőt sértőnek találják, a „picsát” egyenesen megbotcsáthatatlannak. A „nunit” egyesek gyermetegnek, míg mások a leginkább felhasználóbarátnak érzik. A vélemények mégis egy nagy klasszikust, a „puncit” illetően voltak a legelté-

A fentebbi véleményekből mindenestre jól látszik: tényleg a hétköznapi társalgásból hiányzik a leginkább egy „kényelmes” formula.

Meskó Norbert szerint nem valószínű, hogy a vagina megnevezésének tiltása, bizonytalansága önmagában az egyén szexuális zavarának kiváltója lenne. „Inkább a megnevezés körüli bonyodalom lehet része lehet egy büntudatos, szégyenérzettel összekapcsolódó zavart nemiségtudatnak. A saját szexualitáshoz kapcsolódó érzések kialakulásában persze meghatározó szerepe van a kora gyermekkori élményeknek és a családi kapcsolatoknak.” A pszichológus mindenestre úgy véli: új kifejezések helyett inkább a meglévők helyes és árnyalt használ-

Egyszerűen lenyúlta a pornóipar. Nyilvánvalóan erre a gyermeki, ártatlan jelentésrétegére játszanak rá, pont ettől lesz valahogy perverz. Nekem férfiak szájából vagy tollából is mindenképpen többértelműen jön át

latára lenne szükség: „Az, hogy sokan idegenkednek tőle – még az orvosnál is –, nem azt bizonyítja, hogy ki kéne találni egy újabbat, sokkal inkább azt, hogy szükség lenne a vagina kifejezés értéksemleges használatának elterjesztésére.”

Ahhoz tehát, hogy bejárassunk egy-egy „helyénvaló” kifejezést, a „vaginát” például – hogy megszabaduljon ettől a merevségtől és idegenségtől –, arra lenne szükség, hogy a hétköznapi társalgásban, csevegős cikkekben, tévéműsorokban, reklámokban mind többször találkozzunk vele. Ha az év szava nem is lesz, azon mindenképpen érdemes dolgozni, hogy legalább ne a leggyűlöltebb legyen. Mondani persze könnyű... **mc**